

די! יהודה נמאס לו ממה שהוא מרגיש שזה סוג של משחקים בנו. הוא לא הבין שדווקא יוסף הוא זה שאומר די, הוא רוצה לנפץ ליהודה ולשאר האחים את הקונספציה שלהם. יוסף כבר אמר להם שהוא ירא אלוקים. הוא בעצם רצה לרמוז להם שאין בן אדם בעולם אשר יוכל לעקוף את רצון הקב"ה. המילים "אני יוסף", הם חזקים וקשים. נשארתי יוסף הצדיק. לא נפלתי משום מדרגה שהיתה לי. מזה אתכם. הוא אומר במפורש, לא אתם שלחתם אותי הנה. הקב"ה שלח אותי. והוא יתב"ש לימד אותי שהכל לטובה. הלימוד הוא לא קל. השבטים לא יכלו לענות את יוסף כי נבהלו מעוצמת הקדושה שלו. איך שיוסף התעלה באמונה והביטחון שלו בהשי"ת. הוא ילמד אותם איך מגיעים למדרגות נעלות כאלו. איך נותנים להקב"ה להנהיג. כעת הם יחזרו ליעקב לומר לו שיוסף הוא "מלך" במצרים. לא רק ששמר על מידת יסוד צדיק, אלא התעלה למידת מלכות. מאן מלכי רבנן. יעקב אמר אם כן הוא מוכן לרדת למצרים. רשת "הביטחון" שיוסף הצדיק פורש סביב עם ישראל, אין מספיק כדי לשמר את מורשת ישראל סבא. אנחנו חייבים גם לשנות את הגישה שלנו. לחזק את האמונה והביטחון ולדעת שכל מה שהקב"ה עושה היא לטובה. גם כשאנינו מבינים או מרגישים זאת. ההפטרה אקטואלית יותר מאי פעם, כאשר נבין שחייבים "משפטי ילכו וחוקתי ישמרו ועשו אותם", אזי נזכה לוישבו על הארץ וגו' אשר ישבו אבותם ונתתי מקדשי בתוכם לעולם.

ויגש אליו יהודה. ידוע הסיפור עם מרן החפץ חיים, אשר ביטל גזירה בדברו אל השר הרוסי בלשון יידיש. השר נשאל, כיצד הבין את דברי החפץ חיים, הוא הרי לא דיבר ברוסית. השיב השר, הבנתי את שפת הלב. יתכן, (למרות שיוסף באמת הבין את דברי יהודה) שכוונת יהודה לדבר אליו ישירות, ללא כל מתורגמן. כי הוא דיבר את שפת הלב. ואכן, בן לב האדם אל האדם, הוא הצליח להביא את יוסף להתגלות מתוך חמימות הלב, כנאמר, כי נכמרו רחמיו.

ועתה לא אתם שלחתם, הנה זלזלתם את כל אלהי פלך היה מוסג בזולת אלהי הסבות הקודמות אין ספק שהסבות הקודמות היו גם כן זלזלו את אלהי פלך זה התכלית. הספורנו מלמדינו דרך של חשיבה נכונה. חשבון הנפש שלאחר המעשה. כעת שהאחים יודעים למי השתחוו, מי נהיה מלך ואיך זה בדיוק קרה. כדאי מאוד שידעו לעשות חושבים. הכל בהשגחה פרטית. שום תכנית של בשר ודם לא יסכל תוכניותיו של הקב"ה. זה לימוד לכל יהודי ויהודי באשר הוא שם. להסתכל ולהתבונן איך ההשגחה העליונה סיבבה ומסובבת את כל מהלכיו. שום נקיפת אצבע לא נעשתה אלא אם כן נגזרה. ממילא, יש להתבונן מאחרית לראשית, דווקא כדי שהראשית הבא, יקח בחשבון גם את השגחת הבורא ברוך הוא.

וראייתי לתת לב בענין יוסף איך לא חש על כער אציו כמה שנים, והן אמת בימי עצדותו נוכל לומר כי עשה ולא הכליח, אלא אחר שעלה לגדולה למה לא כתב אגרת לאציו להפיג כערו, כי יודע היה יוסף גודל הפלגת חיבת יעקב בו, ויתאבל עליו ימים רבים, ולמה לא שלח לבשרו, ותגדל עוד הקושיא על ימי הרעב שהיו עוצרים ושבבים מארץ מצרים לארץ כנען, ולא חש על כערו, ועוד מי התיר לו אחר שבאו אחיו להאריך לו ימי רכה שלא להודיעו תיכף ומיד: והן אמת כי למה שנתגלגל בעניינים שגזר הגוזר רבים הם שהיו כריכין להיות כן, הא' לשלם ליעקב כ"ב שנים שלא שמש אציו, וכמו כן היה הוא בלער כ"ב שנים, וגם למספר רד"ו שגזר ה' שהיו במצרים, וגם לירד יעקב בכבוד גדול מה שלא היה כן אם היה יורד קודם, וכמה פרטים שנמשכו, אלא לכל יוסף כריכין לתת טעם לדבר: ונראה כי טעמו של יוסף טעם לשבח, והוא כי מעת ירידתו למצרים עד עת בוא דברו יתברך והוליו מביית האסורים למלך אין סיפק בידו להודיע לאציו, ואפילו שיונח שהיה סיפק בידו, חש על נפשו שידעו אחיו בדבר, ולכל בושחם וכלימתם מאביהם ימסרו עולם עליו לאצדו מן העולם לכל תגיע להם בושח מאביהם, וגם אפשר כי יקללם וימותו כולם, ומכל זה יבקשו לקעקעו מהעולם, לזה חש על נפשו שידעו אחיו בדבר וימנע מבא בדמי נפשו, ואחר אלתו ממאסר ונעשה שר וגדול והלכה לה חששא ראשונה, אף על פי כן נמנע מהודיע לאציו, והוא על דרך אומרם ז"ל מוטב שיפיל אדם עולמו לכבשן האש ואל ילצין פני חבירו, וחש על כבוד האחים מלביישם לפני יעקב וילחך וכל זרע יעקב, וסבל שיפאר אציו בלערו מלביישם, ועוד אף כי אחר שעלה לגדולה חשב [א]יוסיף בלבם מיחוש ההשטמה ממנו, ויתיעלו עליו לעקרו מהעולם, וכמו כן תמלא שאמרו ז"ל שראו לעוקרו אפילו בימי גדולתו ובא גבריאל ופזרן: והגם שאמרו ז"ל שירדו אחריו למצרים לפדותו בדמים יקרים, ישתנה הדבר אם יפדוהו הם, שאז יכיר באחוותם וזולת זה עברתו שמרה נח, ולא ישכח את אשר עשו לו ויקדמו הם להרגו, הנך רואה כי אם היה מודיע מקודם ליעקב כי הוא חי היו מתאזרים וצאים ומאבדים אותו מהעולם, וגם אחר שבאו לפניו בשנת רעב לא רכה לגלות עולמו תיכף להם ולא לאציו, כי עודנו בסכנת מיחוש כנוכה, עד שנתחכם והאכילם והשקם ונתן להם דמים והראה להם כי הוא עמהם בלב שלם, גם נגלה הדבר כי מה' ילא וידעו ודאי כי לא שומר הוא להם איבה, וגם באמצעות כן הוסרה בושח מאביהם כי יאמרו אליו כי כן גזר הגוזר, וכמו שפירשתי בפסוק לא אתם וגו', ואז גילה להם, ואף על פי כן הולך ה' לשלוח מלאך להליכו מידם כמאמרם ז"ל, ואלו כי הוא יוסף לא ידע בדבר, או אפשר שידע שהליכו מלאך: ואין להקשות עליו שהיה לו להודיע לאציו קודם ולא יחוש אל האחים כי המלאך הגואל אותו עתה יגאלנו גם כן קודם, כי אין סומכין על הנס, וזוהו אין להאשימו ליוסף על הדבר, ונכון. הבאתי דברי האור החיים הקדוש בכתבן וכלשונם. כי הדברים מראים על פי אלו חשבונות חיו אבותינו הקדושים, עד כמה יש להיות רגיש לזולת. מה היא ערכה של מילה נאמרת או כתובה. עד היכן יכולים מילים לפגוע. אילו זכינו והיו לנו מסננים רציניים מן הסתם גלותינו היתה מסתיימת מזמן. דווקא בעת, ערב הבחירות, זמן שכל מיני "חשבונות" של כאילו לשם שמים, כאשר קרח ועדתו חוגגים בראש חוצות. כל אחד מתיר לעצמו לפגוע בחפשויות בכל ראש ישיבה או רב אשר איננו נמנה על "מחנהו ודגלו", ידעו לשוב ללמוד את הרמב"ם בהלכות דעות פרק ו' מהלכה ד עד הלכה י"ג. אולי זה ימעיט השנאה. אולי יחזרו ללמוד איך מוכיחים. אולי אלו האמורים להיות חכמים יחזרו לסיג לחכמה שתיקה, ולהוראת חז"ל, חכמים הזהרו בלשונכם. גם לא יזיק ללמוד את פירוש רבינו הגר"א על הכתוב דברי נרגן כמתלהמים יורדים חדרי בטן (משלי י"ח ח'). הלוואי.